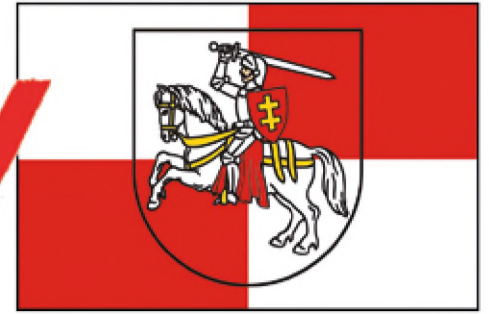

TYGODNIK

WILEŃSZCZYZNY

www.tygodnik.lt

DZIŚ

w numerze m. in.

- Już tej jesieni jeszcze szybciej dotrzemy do Warszawy **str. 3**
- Drony dla Wojska Litewskiego **str. 3**
- Marszałek Senatu RP na Litwie: chęć opieki nad Polonią jest i pozostanie **str. 5**

Rota

- Obchody 80. rocznicy operacji „Ostra Brama” na wileńskiej Rossie **str. 1**

- Odpust i poświęcenie budowy kapliczki na Antokolu **str. 1**

PRENUMERATA

2024

Do 19 lipca trwa prenumerata na sierpień 2024 roku.

Za 1,93 euro – miesięcznie za 23,12 euro – rocznie (indeks 0233); dla emerytów i osób niepełnosprawnych – 1,85 euro – miesięcznie za 22,18 euro – rocznie. (indeks 0322)

W KAŻDYM NUMERZE:

ROTA

DODATEK
HISTORYCZNO-PATRIOTYCZNY
DLA POLAKÓW NA LITWIE

Uroczystość otwarcia nowej siedziby Filii UwB w Wilnie

Dzień wielkiej radości

FOT. WIKTOR JUSIEL

W sobotę, 6 lipca, odbyło się uroczyste otwarcie nowego budynku Filii w Wilnie Uniwersytetu w Białymstoku. Własna siedziba, na którą uczelnia czekała 17 lat, została wybudowana przy ul. Aguonų, niedaleko Liceum im. Adama Mickiewicza.

„Mamy nadzieję, że nowy budynek stanie się miejscem, w którym będą rodzić się nowe pomysły i który będzie sprzyjać

rozwojowi naszych studentów i pracowników” – podczas uroczystości otwarcia gmachu powie-

(Dokończenie na str. 6)

34. Piesza Pielgrzymka Miłosierdzia Ejszyszki – Ostra Brama

Polonez przed obliczem MBO

W czwartek, 4 lipca, 230 pątników XXXIV Pieszej Pielgrzymki Miłosierdzia Ejszyszki – Ostra Brama dotarło do Matki Boskiej Ostrobramskiej.

(Dokończenie na str. 5)

FOT. MARLENA PASZKOWSKA

Polska proponuje Litwie wspólny zakup systemów przeciwlotniczych „Piorun”

Minister obrony narodowej RP Władysław Kosiniak-Kamysz na spotkaniu w Wilnie w dn. 3 lipca zaproponował Litwie wspólny zakup systemów przeciwlotniczych „Piorun”.

(Dokończenie na str. 2)

FOT. ARCHIWUM

Zbliża się inauguracja prezydenta. Zabrzmie stworzona specjalnie na tę okazję muzyka

Podczas inauguracji drugiej kadencji prezydenta Gitanasa Nausėdy, która odbędzie się 12 lipca, zabrzmie muzyka stworzona specjalnie na tę okazję. W uroczystości ma wziąć udział około 2000 gości.

W wieczornej części programu zabrzmie utwory kompozytora Giedriusa Kuprevičiusa, w tym stworzone specjalnie na inaugurację drugiej kadencji prezydenta. Utwory wykona sam autor oraz studenci Akademii Muzycznej Uniwersytetu im. Witolda Wielkiego, pod kierownictwem prof. Sabiny Martinaitytė i prof. Audronė Eitmanavičiūtė, oraz muzycy Orkiestry Wojska Litewskiego.

Według doradcy prezydenta, Ridasa Jasiulionisa inauguracja

będzie miała tradycyjny charakter.

W południe w sejmowej Sali 11 Marca Gitanas Nausėda złoży przysięgę. Bezpośrednio po zaprzysiężeniu głowa państwa uda się na Mszę św. w Bazylice Archikatedralnej św. Stanisława i św. Władysława w Wilnie.

Po nabożeństwie na placu Katedralnym odbędzie się ceremonia wojskowa z okazji inauguracji prezydenta.

Później na placu Simona Daukantasa przed Pałacem Prezydenckim odbędzie się ceremonia podniesienia na maszt proporca prezydenta. W jej trakcie Nausėda wygłosi orędzie do narodu.

Kancelaria Prezydenta zwraca uwagę na to, że oszacować kosztorys ceremonii inauguracji będzie mogła wtedy, gdy będzie znana dokładna liczba uczestników.

Fot. Marian Paluszkiwicz

W Dworcach rusza remont dróg

Na terenie wileńskiej dzielnicy Antokol rozpoczynają się prace remontowe odcinków ulic Moliakalnio i P. Morkūno. Na ulicach tych, znajdujących się na osiedlu Dworcach, zostanie wyłożona nowa nawierzchnia asfaltowa oraz nowe chodniki i będzie wymienione oświetlenie, aby zapewnić bezpieczne poruszanie się zarówno pieszych, jak i samochodów - poinformował Samorząd m. Wilna.

Dotąd wyzwaniem dla bez-

piecznego ruchu drogowego była w tym miejscu nie tylko zużyta nawierzchnia, ale także trudna trasa – ulice są dość kręte, mają ostre zakręty, są podjazdy i zjazdy. Dodatkowym problemem dla uczestników dróg były wody opadowe, które w przypadku braku sieci odprowadzania wód powierzchniowych na tych ulicach gromadzą się w najniższych odcinkach ulic oraz na poboczach dróg.

W trakcie robót zostanie naprawiony odcinek ul. Moliakalnio

od ul. Koklių, do ul. P. Morkūno oraz odcinek ul. P. Morkūno od ul. Moliakalnio do ul. S. Kerbedžio. Wzdłuż odnawianych dróg ułożą się chodniki.

Ulice Moliakalnio i P. Morkūno mają być wyremontowane do wiosny przyszłego roku. Środki finansowe na remont (kwota 623,5 tys. euro) pochodzą z budżetu Samorządu m. Wilna oraz Programu Utrzymania i Rozwoju Dróg.

Na podst. vilnius.lt

Mężczyzna znęcał się nad łabędziem. Policja prosi o pomoc w ustaleniu jego tożsamości

Policja prosi o pomoc w ustaleniu tożsamości mężczyzny, który nad jeziorem w rejonie trockim chwycił łabędzia za szyję i cisnął go w wodę.

W mediach społecznościowych pojawiło się nagranie wideo, na którym widać, jak mężczyzna chwycił łabędzia za szyję

i wrzuca go do wody.

Policja wszczęła postępowanie administracyjne w sprawie znęcania się nad zwierzęciem.

Tożsamość mężczyzny nie została jeszcze ustalona. Funkcjonariusze policji proszą osoby, które rozpoznają uchwyconego na zdjęciach mężczyznę, o kontakt

ze śledczym Komisariatu Policji Rejonu Trockiego Jonaszem Banuškevičiusem (numer telefonu +370 700 65425, e-mail: jonas.banuskevicius@policija.lt) lub zadzwonić pod numer alarmowy 112.

Za znęcanie się nad ptakiem mężczyźnie grozi kara grzywny od 150 do 2000 euro.

Na podst. vilnius.lt

Polska proponuje Litwie wspólny zakup systemów przeciwlotniczych „Piorun”

(Dokończenie ze str. 1)

„Jesteśmy zadowoleni z polskiej oferty przyłączenia się do zakupu mobilnych systemów obrony powietrznej krótkiego zasięgu „Piorun” – powiedział na środowiskiej konferencji prasowej minister obrony kraju RL Laurynas Kasčiūnas po spotkaniu z ministrem obrony Polski.

Dodał, że obecnie Litwa posiada starszą wersję polskich systemów obronnych „Grom”, które planuje przekazać Ukra-

inie. Podkreślił konieczność wymiany obecnych systemów na nowocześniejsze. Jako alternatywę litewski minister widziałby zaproponowany przez Kosiniaka-Kamysza system „Piorun”.

Kasčiūnas podkreślił, że „Piorun” będzie odpowiedni dla wyposażenia dywizji, wzmocnienia jednostek ochotniczych obrony kraju i wzmocnienia ochrony infrastruktury krytycznej.

Podczas wizyty na Litwie wi-

cepremier, minister obrony narodowej RP Władysław Kosiniak-Kamysz odwiedził placówkę Straży Granicznej w Podworańcach na granicy litewsko-białoruskiej. Później w Wilnie odbyły się rozmowy dwustronne, podczas których ministrowie obrony Litwy i Polski omówili kwestie bezpieczeństwa i wzmocnienia granic. Wśród tematów spotkania był kryzys na granicy z Białorusią.

Na podst. MON

Za zasługi dla Litwy prezydent odznaczył 63 osoby

Z okazji obchodzonego 6 lipca Dnia Państwa (Dzień Koronacji Króla Litwy Mendoga) prezydent Gitanas Nausėda wręczył odznaczenia państwowe za zasługi dla Litwy i rozslawianie jej imienia w świecie. Wśród odznaczonych jest Polak z Litwy.

Podczas uroczystej ceremonii w Sali Białej Pałacu Prezydenckiego odznaczenia wręczono dla 63 osób – przedstawicieli nauki, oświaty i kultury, społeczników, ambasadorów, funkcjonariuszy, zarówno obywateli Litwy, jak i obcokrajowców.

Wśród uhonorowanych jest Adam Błaszkiwicz, dyrektor Gimnazjum im. Jana Pawła II w Wilnie, członek Społecznego Komitetu Opieki nad Starą Rossą, wieloletni przewodniczący Związku Harcerstwa Polskiego na Litwie. Został odznaczony Medalem Orderu Wielkiego Księcia Litewskiego Giedymina „za wieloletnią aktywną działalność społeczną na rzecz ratowania zabytków Cmentarza na Rossie, za przykładową pracę w wychowywaniu patriotów Litwy polskiego pochodzenia”.

Fot. Kancelaria Prezydenta RL/Robertas Dačkus

W Niemenczynie – mycie i dezynfekcja pojemników z użyciem nowego sprzętu

Czystość i dezynfekcja miejsc gromadzenia odpadów to ważny krok zapewniający mieszkańcom czystsze środowisko. Teraz pracownicy firmy „Nemenčinės komunalininkas” będą myć i dezynfekować pojemniki na odpady oraz miejsca, gdzie one są ustawione, za pomocą specjalistycznego pojazdu wyposażonego w sprzęt myjący.

„Czystość jest jednym z głównych warunków zdrowego i wygodnego życia. Czyszczenie i dezynfekcja specjalistycznym sprzętem pomogą w efektywniejszym utrzymaniu miejsc na kontenery, utrzymaniu w nich czystości i porządku, a także przyczynią się do stworzenia przyjemniejszego i czystszej środowiska życia” – mówi wicemercer rejonu wileńskiego dr Danuta Narbut.

W zeszłym tygodniu pierwsze próbnego czyszczenia przeprowadzono w Niemenczynie. Stopniowo zapewniona zostanie czystość wszystkich miejsc gromadzenia odpadów na terenie rejonu wileńskiego.

Miejsca na zbiorniki na odpady komunalne czyszczone są 3 razy w roku, w okresie ciepłym. „Nemenčinės komunalininkas” będzie odpowiedzialny za utrzymanie czystości we wszystkich miejscach na kontenery użytku ogólnego w rejonie wileńskim.

Zakupiony sprzęt mobilny będzie ponadto wykorzystany do wypompowywania ścieków, czyszczenia biotoalet, ciśnieniowego mycia rur kanalizacyjnych, zbierania substancji, które nie są niebezpieczne, powstałych w wyniku wypadku, mycia pojemników na odpady dla mieszkańców na życzenie itp.

Na podst. vrsa.lt

Litwa kupuje szwedzkie wyrzutnie MSHORAD

Agencja Zasobów Obronnych podpisała umowy ze szwedzką firmą „Saab Dynamics” w sprawie nabycia mobilnego systemu obrony powietrznej krótkiego zasięgu RBS70 NG (MSHORAD). Całkowita wartość wynosi około 147 mln euro. Wyrzutnie mają być dostarczone w latach 2025-2027 – informuje Ministerstwo Obrony Kraju.

Wyrzutnia MSHORAD składa się z mobilnych centrów kierowania ogniem, mobilnych radarów Giraffe 1X i mobilnych jednostek ognio- wych RBS70 NG. MSHORAD zostanie zamontowany na opancerzonych pojazdach terenowych JLTV.

System MSHORAD wykorzystuje rakiety naprowadzane laserowo Bolide. Pociski te są odporne na zakłócenia elektromagnetyczne.

Jak podkreśla resort obrony, zakup mobilnego systemu obrony powietrznej krótkiego zasięgu MSHORAD wzmocni zdolność Wojska Litewskiego do odparcia potencjalnych ataków wroga z powietrza.

Na podst. kam.lt

TYGODNIK
WILEŃSZCZYZNY

Wydanie internetowe:
www.tygodnik.lt

Zespół redakcyjny:
Andrzej Kotosowski
Jan Lewicki
Teresa Strumiło

Współpraca:
Monika Urbanowicz

Zygmunt Żdanowicz, radny
samorządu rejonu wileńskiego

Opracowanie komputerowe:
Stawomir Subotowicz

Wydawca:
ZSA „Rejspa” Kalvėnos 5,
Sužany, rejon wileński
Kolegium redakcyjne

Adres do korespondencji:
LT-09318 Wilno
tel./fax 275-31-66, e-mail: rejspa@rejspa.lt

Projekt finansowany ze
środków Kancelarii Prezesa
Rady Ministrów w ramach
konkursu Polonia i Polacy
za Granicą 2023

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora/ów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów i Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”

Już tej jesieni jeszcze szybciej dotrzemy do Warszawy

Otwarcie w 2022 roku 24-kilometrowego odcinka drogi w kierunku miasta Elk skróciło podróż do stolicy Polski o 20-30 minut. Jednak Łomża nadal tonie w tranzytowych korkach, a wszystko wskazuje na to, że kierowcy będą musieli znosić to jeszcze przez całe lato.

Cała droga krajowa od granicy litewskiej do Warszawy powinna zostać ukończona do czerwca 2025 roku. Obecnie prace rekonstrukcyjne utknęły głównie na obwodnicy Łomży. W 2022 r. polskie władze zobowiązały wykonawców do częściowego otwarcia ruchu tranzytowego na tym odcinku.

Jednak wspomniany odcinek nie został jeszcze otwarty nawet

w maju, bo nie tylko droga na tym odcinku jest nieukończona, ale także trwa budowa mostu. Zakończenie prac po jednej stronie obwodnicy Łomży po raz kolejny przesunięto – na koniec września.

Około 40-kilometrowy odcinek Via Baltica od Mariampola do

granicy z Polską ma zostać ukończony w grudniu w 2025 roku.

Według Google Maps obecnie podróż samochodem z centrum Wilna do centrum Warszawy trwałaby od 6 godzin 30 minut do 7 godzin 30 minut.

Na podst. sumin.lrv.lt

Litwa pożyczyła 1 miliard euro

W końcu czerwca Litwa pożyczyła 1 miliard euro na międzynarodowych rynkach, emitując euroobligacje na okres 7 lat – informuje Ministerstwo Finansów.

„Mimo obniżenia w maju ratingu kredytowego Litwy, po podjęciu takiej decyzji przez jedną z agencji w związku z przedłużającą się wojną na Ukrainie, inwestorzy zagraniczni pozytywnie oceniają nasz kraj oraz jego sytuację gospodarczą i polityczną. Dziś pożyczylismy znaczną kwotę, zapewniając w ten sposób

w pierwszej połowie tego roku niezbędne środki na ten rok na zagranicznych rynkach finanso-

wych” – powiedział cytowany w komunikacie wiceminister finansów Darius Sadeckas.

Jak podał resort finansów, w momencie emisji popyt był trzy-

krotnie wyższy niż potrzeby pożyczkowe, odnotowano dodatek za ryzyko w wysokości 90 punktów bazowych powyżej średniej stopy swapu. Litwa pożyczyła 1 miliard euro od ponad 20 krajów.

Euroobligacje wyemitowane zostały 3 lipca 2024 roku i będą wykupione 3 lipca 2031 roku.

Organizację emisji euroobligacji powierzono bankom: Deutsche Bank, HSBC i Société Générale. Bankowi „Swedbank” powierzono rolę dodatkowego organizatora („co-lead manager”).

Na podst. finmin.lrv.lt

ASF nadal niszczy litewską trzodę chlewną

Rośnie liczba gospodarstw hodowli trzody chlewnej zakażonych afrykańskim pomorem świń (ASF).

Jak informuje Państwowa Służba Żywności i Weterynarii (VMVT) na Litwie potwierdzono trzecie ognisko wirusa, tym razem w gospodarstwie, w którym hodowano pięć świń, w rejonie kłajpedzkim, w gminie Priekulė.

Specjaliści VMVT wyznaczyli strefy ochronne, utworzyli grupę badań epizootycznych, w celu ustalenia dróg przedostania się choroby do miejsca trzymywania świń.

Strefa ochronna objęła także 4

duże farmy trzody chlewnej, które w związku z ograniczeniami w handlu poniosą straty.

„Mapa Litwy szybko zapełnia się nowymi strefami ochron-

ny. Rolnicy muszą bardzo poważnie potraktować tę sytuację. Wszystkie przypadki w miejscach hodowli zarejestrowano na obszarach, gdzie wykryto szczególnie

dużą liczbę dzików padłych od ASF. Wydawać by się mogło, że już tyle razy powtarzaliśmy – ASF trafia do gospodarstwa z przyrody.” – powiedział Paulius Bušauskas, zastępca dyrektora VMVT.

Zwraca się z apelem do hodowców świń. „Chęć „poczęstowania” zwierząt świeżą trawą może spowodować chorobę do gospodarstwa. Wirus nie spada z nieba, dlatego należy zachować szczególną ostrożność. Dbajcie odpowiedzialnie o swoje zwierzęta i nie dopuście do dalszego rozprzestrzeniania się wirusa ASF” – apeluje Bušauskas.

Na podst. vmvt.lt

Oszuści podszywają się pod JUDU. Proponują darmowe bilety komunikacji miejskiej

JUDU (spółka samorządowa „Susisiekimo paslaugos”) ostrzega przed fałszywymi wiadomościami w mediach społecznościowych i na stronach internetowych o darmowych biletach komunikacji miejskiej.

„JUDU nie rozdaje bezpłatnych biletów komunikacji miejskiej. Kiedy zauważycie taką propozycję, to wiedźcie, że jest to oszustwo” – ostrzega Vitalija Roče, szefowa ds. komunikacji i marketingu JUDU.

Firma powiadomiła policję i Narodowe Centrum Cyber-

bezpieczeństwa o nielegalnym wykorzystaniu logo JUDU oraz oszustwie.

JUDU apeluje do mieszkańców o zachowanie czujności i nieklikanie podejrzanych linków.

Jedynie rzetelne informacje publikowane są wyłącznie na oficjalnej stronie www.judu.lt lub na oficjalnych kontaktach JUDU w mediach społecznościowych.

Fot. Iwona Klimaszewska

Litwa prosi UE o wsparcie finansowe

Ministra resortu spraw wewnętrznych Litwy Agnė Bilotaitė wysłała oficjalne pismo do unijnej komisarzy spraw wewnętrznych Ylvy Johansson z prośbą o wsparcie finansowe w celu wzmocnienia ochrony granicy państwowej z Rosją.

W komunikacie ministerstwa podkreślono pilną potrzebę modernizacji systemów nadzoru granic.

MSW Litwy szacuje, że koszty modernizacji 275 km granicy z Rosją, która przebiega wzdłuż obwodu królewieckiego, to prawie 16 mln euro.

Według szefowej litewskiego MSW „modernizacja jest konieczna w celu zapewnienia bezpieczeństwa zewnętrznych granic Unii Europejskiej”.

W październiku 2023 roku Litwa uzyskała unijną dotację w wysokości 9,3 mln euro, która pozwoliła jej na modernizację systemów nadzoru granicznego wzdłuż całej granicy z Białorusią liczącej 650 km długości.

Na podst. Nasz Dziennik

Drony dla Wojska Litewskiego. Podpisano umowy o wartości 36 mln euro

Agencja Zasobów Obronnych podpisała umowy na dostawę różnych typów dronów – informuje Ministerstwo Ochrony Kraju.

Z litewską firmą „Edge Autonomy” podpisano umowę na dostawę dronów rozpoznawczych małej klasy, estońska firma „Threod Systems” – ma dostarczyć drony rozpoznawcze klasy mini, a firma „Deftools” – drony klasy micro (quadcopter).

Koszt tych zakupów ma wynieść prawie 36 mln euro.

Większość zakupionych dronów zostanie dostarczona jesienią br., reszta – na początku 2025 roku.

Jak informuje resort obrony, zakupy realizowane są w trybie pilnym, aby jak najszybciej wzmocnić potencjał bezzałogowych statków powietrznych Wojska Litewskiego. Pozyskiwanie dronów jest jednym z najważniejszych priorytetów współczesnych sił zbrojnych.

Do 2030 roku na zakup wszystkich typów systemów bezzałogowych statków powietrznych planuje się wydać około 200 mln euro. Rocznie planuje się rozdysponować na ten cel średnio 30 mln euro.

Na podst. kam.lt

Nalożone zostaną cła na samochody elektryczne z Chin

Komisja Europejska od 5 lipca nałożyła tymczasowe cła na chińskie samochody elektryczne w związku z nieuczciwym subsydiowaniem tego sektora przez Pekin.

Decyzja o wprowadzeniu tymczasowych cła została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej. Jeśli w ciągu czterech miesięcy kraje członkowskie nie wyrażą sprzeciwu, UE może jesienią tego roku wprowadzić te taryfy na stałe.

W 2023 roku państwa UE zakupiły chińskie samochody o wartości 3,5 mld euro, a to o prawie 40 proc. więcej niż w roku poprzednim. Wzbudziło to obawy Brukseli i niektórych unijnych stolic, ponieważ ceny chińskich aut elektrycznych są zazwyczaj o 20 proc. niższe od modeli wyprodukowanych w UE.

Chiny są największym producentem pojazdów elektrycznych na świecie. Globalny eksport tych aut z Państwa Środka wzrósł o 70 proc. w 2023 roku, osiągając wartość 34,1 mld dolarów. Unia Europejska jest największym odbiorcą pojazdów elektrycznych z Chin. Przypada na nią prawie 40 proc. chińskiego eksportu.

Na podst. EKO

NOWINY znad Solczy

Wakacje w Poroninie

Dzięki współpracy Centrum Kultury Samorządu Rejonu Solecznickiego oraz Ochotniczej Straży Pożarnej w Rutkach Starych w dniach 22 - 29 czerwca 2024 r. 20-osobowa grupa młodzieży z Gimnazjum w Ejszyszkach wzięła udział w projekcie Erasmus+ „Pociąg do kultury”, który odbywał się w Poroninie.

Młodzież spędziła 8 wspaniałych dni na południu Polski, w Poroninie, wraz z grupą rówieśników należącą do Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej w Rutkach Starych w gminie Augustów. Uczniowie brali udział w różnorodnych działaniach, realizowali zadania projektu. Długie, letnie, pogodne wieczory upływały na rozmaitych grach, zabawach integracyjnych, wesołych tańcach, piosenkach przy ognisku. Młodzież opowiadała polskie i litewskie legendy, zapoznawała rówieśników z rodzimym folklorem, brała udział w debatach o znaczeniu kultury i tradycji, tworzyła wizerunki Polaka i Litwina.

Owoce wspólnych zajęć było pogłębianie wiadomości z historii i kultury obu państw. Uczniowie dowiedzieli się sporo o tradycjach i obyczajach Polaków z różnych regionów kraju. Tworzyli plakaty i transparenty, dekalog przyjaźni państw europejskich, piosenkę w językach polskim, litewskim oraz angielskim.

Z wielkim zaangażowaniem uczniowie przygotowali wieczorki polskiej i litewskiej kultury ludowej. Na długo w pamięci zostanie wędrówka do Morskiego Oka, Doliny 5 Stawów, Doliny Kościeliskiej, Jaskini Mroźnej.

Uczniowie uczestniczyli we Mszy św., która została uświetniona przez kapelę góralską, odwiedzili góralską chatę, gdzie mieli możliwość poznać regionalne instrumenty muzyczne. Z ogromnym zainteresowaniem młodzież słuchała opowiadania o życiu i zajęciach ludzi, zamieszkujących podnóża Tatr. Dużo radości sprawiło uczniom odwiedzenie Term Chochłowskich. Pobyt w pobliżu Zakopanego nie mógł też odbyć się bez spaceru po słynnych Krupówkach.

Opieką, radą, wsparciem i pomocą dla młodzieży służyły panie Bożena Czenko i Alicja Turowska, które współpracowały z opiekunkami młodzieży z Polski, paniami Renatą Sujatą i Justyną Kowalczyk.

Młodzież miała okazję poznać nowych ludzi, obcować z rówieśnikami, nabyć pewności siebie, zwiedzić interesujące miejsca, spotkać się z kulturą sąsiedniego kraju, zgłębić swoje wiadomości z języka angielskiego.

W kalejdoskopie

Rolnicy zadeklarowali zasiewy

Prawie 55 tys. ha zasiewów zadeklarowali rolnicy rejonu solecznickiego w roku bieżącym. Najaktywniej zasiewy deklarowali rolnicy gminy kolejnickiej (261 osoba) oraz turgielskiej – 225 osób. Liczba złożonych wniosków na otrzymanie wypłat bezpośrednich stanowi dwa tysiące. Na podstawie złożonych przed rokiem deklaracji zasiewów rolnicy rejonu, z tytułu wypłat bezpośrednich, otrzymali prawie 15 mln euro.

Podziękowanie od ministerstwa

Samorząd Rejonu Solecznickiego został wyróżniony przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych Litwy za rozwój sieci schronisk w przypadku działań wojennych. 70 schronów zostało zlokalizowanych w piwnicach budynków administracyjnych samorządu oraz placówkach oświatowych. Zgodnie z wymogami resortu schrony mają zapewnić bezpieczeństwo 40 proc. mieszkańców rejonu.

Muzyka wróciła do pałacu

Siódmego lipca w Jaszunach – w ramach festiwalu „Muzyka w Pałacu Balińskich w Jaszunach” – odbył się koncert operowy „Dolce far niente” w wykonaniu Litewskiego Narodowego Teatru Opery i Baletu. Muzyczny festiwal odbywa się we współpracy z Centrum Kultury w Solecznikach z Litewską Filharmonią Narodową już od dziewięciu lat. Wynikiem owocnej współpracy jest nie tylko festiwal w Jaszunach, ale także warsztaty muzyczne dla młodzieży szkolnej. Bogaty i różnorodny repertuar festiwalu sprawia, że na każdy z koncertów przychodzi kilkaset widzów. Muzyczny projekt stał się doskonałą promocją atrakcyjności turystycznej zespołu pałacowo-dworskiego w Jaszunach. Wstęp na wszystkie koncerty jest nieodpłatny. Początek niedzielnych koncertów o godz. 15.00.

Stronę przygotował **Andrzej Kolosowski**

Wycieczka nauczycieli rejonu solecznickiego do Kowna, Kiejdan i Szetejń

Szlakiem kultury i literatury

Nauczyciele z rejonu solecznickiego odbyli inspirującą wycieczkę do Kowna, Kiejdan i Szetejń, która dostarczyła uczestnikom niezapomnianych wrażeń oraz cennych doświadczeń edukacyjnych.

Wycieczka rozpoczęła się od zwiedzania Kowna, drugiego co do wielkości miasta Litwy, które jest znane ze swojego bogatego dziedzictwa historycznego i kulturowego. Nauczyciele mieli okazję zwiedzić zabytkową starówkę. Przechadzając się wąskimi, brukowanymi uliczkami, podziwiali piękną architekturę gotyckich, renesansowych i barokowych kościołów, urokliwe kamienice oraz liczne pomniki i place, które świadczą o bogatej historii miasta. Zwiedzanie miasta nad Niemnem było prawdziwą podróżą w czasie, pozwalając uczestnikom poczuć atmosferę minionych wieków.

Po „zaliczeniu” Kowna, grupa udała się do Kiejdan, które stanowią kolejne fascynujące miejsce na mapie Litwy. Kiejdany, znane ze swojego wielokulturowego dziedzictwa, zaoferowały nauczycielom możliwość poznania niezwykle interesujących opowieści o przeszłości miasta. Kiejdany były przez wieki ważnym ośrodkiem handlowym i kul-

turalnym, zamieszkiwanym przez różnorodne społeczności etniczne i religijne, w tym Polaków, Litwinów, Żydów oraz Szkotów. Podczas zwiedzania, uczestnicy dowiedzieli się o znaczących wydarzeniach historycznych i wybitnych osobach, które wpłynęły na rozwój Kiejdan, takich jak Radziwillowie, mieli okazję zobaczyć liczne zabytki, w tym kościoły i synagogi.

Ostatnim, ale równie ważnym punktem wycieczki, była podróż śladami Czesława Miłosza do Szetejń. Szetejnie to miejsce, które miało ogromny wpływ na twórczość tego wybitnego polskiego poety i laureata Nagrody Nobla. W Szetejniach nauczyciele odwiedzili miejsca związane z życiem Miłosza – rodzinny

dom oraz okolice, które stanowiły źródło inspiracji dla wielu jego utworów. Podczas spaceru po malowniczych okolicach Szetejń, uczestnicy słuchali opowieści o dzieciństwie Miłosza, jego literackich inspiracjach i wpływach kulturowych, które kształtowały jego twórczość. Ta część wycieczki była nie tylko lekcją literatury, ale również okazją do głębszego zrozumienia kontekstu i środowiska, które wpłynęły na życie i dzieła Miłosza.

Wycieczka do Kowna, Kiejdan i Szetejń była nie tylko okazją do relaksu i odpoczynku, ale również cenną lekcją historii, kultury i literatury.

Aleksandra Bajarin, przewodnicząca koła metodycznego nauczycieli języka polskiego

Uczniowie Gimnazjum im. Elizy Orzeszkowej zwiedzili Kraków

Niezapomniany pobyt

Uczniowie Gimnazjum im. Elizy Orzeszkowej w Białej Wace, będący jednocześnie członkami Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół”, mieli niepowtarzalną możliwość uczestniczenia w wycieczce do Polski, której inicjatorem był przedstawiciel Narodowej Cracovii Krystian Łapczyński. Naszym miejscem pobytu było malownicze miasteczko Dobczyce, położone niedaleko Krakowa, pełne zieleni i śpiewu ptaków. Każdy dzień przynosił nowe, fascynujące atrakcje.

Pierwszego dnia odwiedziliśmy Szkołę Podstawową z Oddziałami Integracyjnymi nr 98 im. H. Sienkiewicza w Krakowie. Uczniowie uczestniczyli w lekcjach historii, biologii i języka polskiego, a także poznali podstawy programowania na lekcji robotyki. Było to dla nich niezwykle cenne doświadczenie edukacyjne, które pozwoliło na wymianę wiedzy i doświadczeń z rówieśnikami z Polski.

Drugi dzień spędziliśmy na starówce Krakowa. Zwiedziliśmy Wawel, kościół Mariacki i inne zabytki miasta, poznając bogatą historię Krakowa. Po spacerze ruszyliśmy do kopalni soli w Wieliczce. Kopalnia soli to miejsce o niezwykłym uroku i wielowiekowej historii. Nasza wizyta rozpoczęła się od zejścia do podziemi, gdzie mogliśmy podziwiać

wspaniałe komory solne, korytarze oraz kaplice, w tym najpiękniejszą – Kaplicę Świętej Kingi. Uczniowie mieli również okazję zobaczyć podziemne jeziora oraz narzędzia i maszyny, które były używane przez górników. Wieliczka zrobiła na nas ogromne wrażenie swoim pięknem, historią i unikalnym klimatem.

Środa była dniem poznawania historii zamku w Dobzycach. Zamek w Dobzycach, wzniesiony na wzgórzu stanowi ważny element lokalnej historii. Zwiedzaliśmy zabytkowe komnaty, wieże oraz dziedzińce, odkrywając sekrety tego miejsca. Następnie na terenie hotelu w Dobzycach zorganizowano szkolenia z samoobrony, które przeprowadził przedstawiciel Związku Żołnierzy Narodowych Sił Zbrojnych. Dzień zakończyliśmy wspólnym ogniskiem, pełnym śmiechu i radości. Dzieci piekły kielbaski nad ogniskiem, bawiły się piłką i cieszyły się rodzinną atmosferą. Był to czas pełen beztroski i radości,

który na długo pozostanie w naszej pamięci.

Czwartego dnia wybraliśmy się na wycieczkę do Kazimierza. Po jej zakończeniu odwiedziliśmy Stadion Cracovii, gdzie obejrzelśmy trybuny, szatnie i inne pomieszczenia, a także dowiedzieliśmy się wiele faktów z historii klubu.

Ostatni dzień był pełen niezapomnianych wrażeń, gdyż wspólnie wybraliśmy się do parku rozrywkowego – Energylandii. Dzieci mogły cieszyć się licznymi atrakcjami i zabawami, co stanowiło doskonałe zakończenie naszej wycieczki.

Wyjazd do Krakowa był nie tylko edukacyjną podróżą, ale również okazją do nawiązania nowych przyjaźni i poznania historii oraz kultury Polski. Jesteśmy wdzięczni wszystkim, którzy przyczynili się do zorganizowania tej wycieczki.

**Gniazdo TG „Sokół”
Gimnazjum
im. Elizy Orzeszkowej
w Białej Wace**

Marszałek Senatu RP na Litwie: chęć opieki nad Polonią jest i pozostanie

W pierwszym dniu wizyty na Litwie marszałek Senatu RP Małgorzata Kidawa-Błońska spotkała się z przedstawicielami miejscowej społeczności polskiej.

„Wierzę, że wszystkie trudne sprawy i problemy, które was tutaj spotykają, da się załatwić, jeżeli będziecie chcieli wspólnie to rozwiązać. Mając takie zaplecze, takich ludzi i taką moc, wierzę, że przy naszym wsparciu, jeżeli spotkamy się za jakiś czas, to będziemy mogli powiedzieć, że kolejna sprawa została załatwiona” – powiedziała marszałek Małgorzata Kidawa-Błońska do rodaków na spotkaniu w Domu Kultury Polskiej w Wilnie.

Spoločność polską na Litwie reprezentowali na spotkaniu posłowie, samorządowcy, przedstawiciele Związku Polaków na Litwie i innych organizacji spo-

lecznych, oświatowcy, przedstawiciele kultury, mediów i in.

Podczas rozmowy poruszone zostały problemy z którymi zna-

gają się Polacy na Litwie, między innymi dotyczące polskiego szkolnictwa na Wileńszczyźnie oraz pisowni nazwisk w orygi-

nale. Marszałek zaznaczyła, że wszystkie poruszone sprawy są bardzo istotne: „Ważna jest edukacja, kultura oraz możliwość

używania języka polskiego w instytucjach tam, gdzie mieszka najwięcej naszych rodaków”. Marszałek liczy na to, że współpraca

między rodakami na Litwie a Senatem będzie się dalej układała bardzo dobrze. „bo marszałkowie się zmieniają, ale chęć opieki nad Polonią jest i pozostanie”.

W spotkaniu uczestniczyli także: przewodniczący Komisji Spraw Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą, senator Bogdan Borusewicz, zastępca przewodniczącego Komisji Kultury i Środków Przekazu, senator Barbara Zdrojewska, członek Komisji Spraw Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą, senator Andrzej Pająk oraz koordynator do spraw Polonii i Polaków za granicą Robert Tyszkiewicz.

W sobotę, drugiego dnia wizyty na Litwie, Małgorzata Kidawa-Błońska wzięła udział w uroczystości otwarcia nowej siedziby Filii Uniwersytetu w Białymstoku w Wilnie. W południe uczestniczyła

w uroczystości podniesienia flagi Republiki Litewskiej przy Pałacu Prezydenckim z okazji Dnia Państwowości Litwy – rocznicy koronacji króla Mendoga.

Marszałek Senatu RP wzięła też udział w obchodach 80. rocznicy operacji „Ostra Brama”. Była na cmentarzu w podwileńskich Boguszach na uroczystości złożenia wieńców i wiązanek przy pomniku upamiętniającym aresztowanie Sztabu Wileńskiego Armii Krajowej przez NKWD.

Odbyło się też spotkanie marszałek Senatu RP z przewodniczącą Sejmu RL Viktorią Čmilytė-Nielsen. Małgorzata Kidawa-Błońska wzięła również udział w obchodach 100-lecia Święta Pieśni, które odbyły się w wileńskim Parku Zakret.

Na podst. senat.gov.pl, inf.wl

Polonez przed obliczem MBO

(Dokończenie ze str. 1)

Tegoroczne hasło pielgrzymki brzmiało „Królowo Pokoju, módl się za nami!”.

„Do Wilna dotarło 230 uczestników, ale ta liczba na pewno była większa, bo było dojeżdżających, odjeżdżających z powodów zdrowotnych. Ale cieszymy się, że mamy tak wielką liczbę uczestników, pomimo innych możliwości. Bo wiemy, że w tym czasie odbywało się Święto Pieśni, które też skupiało wielu chętnych do śpiewu i spędzania wolnego czasu. Szło razem dużo rodzin, dużo dzieci, młodzieży, osób starszych. Byłem zaskoczony w tym roku taką dużą

ilością uczestniczących” – powiedział organizator pielgrzymki ks. Waldemar Szyrwiński.

„Dlaczego warto pielgrzymować? Pielgrzymka uczy życia, uczy mądrości, pokory, wartości. Z pielgrzymki człowiek zawsze wychodzi duchowo wzbogacony” – dodał ks. Waldemar. „Na pielgrzymkę wybieram się, bo jest to dla mnie możliwość wyrwać się z codziennej rutyny, odczuć inną formę modlitwy i po prostu być wśród ludzi i młodzieży, którzy mają takie same priorytety jak ja. Motywuje mnie to, że mogę pomóc młodej osobie i nie koniecznie młodej, która jest na

drodze poszukiwania siebie, poznania kim jest Bóg. Motywuje mnie ilość młodych osób idących i poszukujących. Choć w końcu każdej pielgrzymki już zaczyna brakować siły i często mówię, że ta pielgrzymka jest ostaną, ale nadchodzi czas, gdy się po prostu tęskni. Myślę, że dla młodej osoby jest to możliwość poznania siebie. Jak reaguje moje ciało po 10, 50 albo 100 km. Jak reaguje mój mózg, dusza, co się dzieje ze mną. Na pielgrzymce poznajemy siebie od zera. Poprzez pielgrzymkę możemy zobaczyć, że kościół żyje, jest młody i ma przyszłość” – podzieliła się jedna z organizatorek

pielgrzymki Kornelia Bernadetta Kaczanowska.

W przyszłym roku odbędzie się jubileuszowa 35. Pieszka Pielgrzymka Miłosierdzia Ejszyski – Ostra Brama w dniach 7-10 lipca.

„Zapraszam na jubileuszową 35. pielgrzymkę, podczas której na pewno będziemy Bogu i dzie-

kować, i prosić o potrzebne łaski na kolejne lata naszego życia” – zachęcał do wzięcia udziału w niej ks. Waldemar Szyrwiński. Uwieńczeniem pielgrzymki była uroczysta Msza św. w Ostrej Bramie oraz tradycyjny polonez w wykonaniu uczestników.

Fot. **Marlena Paszkowska**

Dzień wielkiej radości

(Dokończenie ze str. 1)
dział dziekan Filii UwB w Wilnie, dr hab. Jerzy Halicki.

Podkreślił, że już od początku istnienia Filii UwB w Wilnie, od 2007 roku, podejmowane były działania zmierzające do zapewnienia jej własnej siedziby. Po 13 latach bezskutecznych zabiegów nastąpił przełom. W październiku 2021 roku została podpisana umowa na budowę własnej siedziby. We wrześniu 2022 roku wmurowano kamień węgielny, a teraz jesteśmy świadkami przecięcia wstęgi symbolizującej oddanie budynku do użytku. Inwestycja kosztowała ponad 10 milionów euro. Została sfinansowana ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego RP oraz środków własnych Uniwersytetu w Białymstoku.

W uroczystości otwarcia nowej siedziby Filii wzięła udział przebywająca z dwudniową wizytą na Litwie marszałek Senatu RP Małgorzata Kidawa-Błońska oraz przewodnicząca Sejmu RL Viktorija Čmilytė-Nielsen.

„Dzień, kiedy otwiera się szkołę, jest zawsze dniem szczęśliwym, ale kiedy otwiera się uniwersytet, i tak piękny i nowoczesny, to jest naprawdę wielkie szczęście, bo nic tak ludzi nie łączy jak nauka, kultura i szkoła. Uniwersytet kształtuje ludzi, którzy będą w przyszłości decydowali o tym, jakie będą nasze kraje” – powiedziała marszałek Senatu RP. Wyraziła nadzieję, że rozwój Filii UwB w Wilnie przyczyni się do jeszcze lepszej współpracy polskich i litewskich naukowców oraz młodzieży obu krajów.

Przewodnicząca Sejmu RL zapewniła, że stosunek litewskich władz politycznych: Sejmu, rządu, Ministerstwa Oświaty, Nauki i Sportu wobec Filii UwB w Wilnie jest niewątpliwie pozytywny. „Jesteście ważną częścią naszego systemu szkolnictwa wyższego” – powiedziała.

Nowa siedziba Filii to nowoczesny, czteropiętrowy budynek, z mansardą i piwnicą, o powierzchni ponad 3 tys. metrów kwadratowych. Będzie tu mogło kształcić się ponad 300 studentów. W budynku uniwersyteckim będzie miała swoją siedzibę również Stowarzyszenie Naukowców Polaków Litwy.

„To dzień wielkiej radości” – tak otwarcie nowej siedziby Filii UwB w Wilnie określił ambasador RP na Litwie Konstanty Ra-

dziwił. Podkreślił, że to święto zarówno współpracy między Polską i Litwą, jak i święto dla środowiska polskiego na Litwie, dla którego działalność tej uczelni jest niezwykle ważna. „To jest ośrodek budujący, wokół którego buduje się inteligencja, który ma szansę stać się prawdziwym ośrodkiem naukowym dla Polaków na Litwie, ale także który wypuszcza co roku absolwentów, zasilających środowisko Polaków na Litwie” – powiedział ambasador.

„Posiadanie własnej siedziby Filii UwB w Wilnie to wielka sprawa dla całej polskiej społeczności” – podkreślił prezes Związku Polaków na Litwie, europoseł Waldemar Tomaszewski. Jak zaznaczył, jednym z głównych postulatów zakładanego przed 35 laty Związku Polaków na Litwie, jednego z inicjatorów powstania polskiej uczelni, było kształcenie dzieci w języku polskim od przedszkola do szkoły wyższej. Cieszył się, że udało się to zrealizować wspólnym wysiłkiem. Już w 2004 roku AWPL wciągnęła do swojego programu wyborczego inicjatywę powołania w Wilnie filii polskiej uczelni wyższej. Sfinali-

zowanie tej idei w 2007 roku stało się możliwe m.in. dzięki udziałowi AWPL w koalicyjnym rządzie. Prezes ZPL podziękował państwu polskiemu za wsparcie finansowe budowy siedziby Filii UwB w Wilnie.

Na otwarciu nowego gmachu Filii był też obecny rektor Uniwersytetu w Białymstoku prof. dr hab. Robert W. Ciborowski oraz rektor-elekt, prof. dr hab. Mariusz Poplawski.

Szeregi absolwentów Filii UwB w Wilnie rosną w siłę. Co roku ponad stu absolwentów szkół polskich na Litwie podejmuje studia na kierunkach: ekonomia (studia licencjackie i magisterskie), informatyka (studia licencjackie), europeistyka (studia licencjackie), a od 2023 roku uczelnia oferuje też czwarty kierunek – pedagogikę przedszkolną i wczesnoszkolną, a także kurs teologiczno-katechetyczny. W ciągu 17 lat działalności uczelni dyplomy otrzymało już ponad 800 osób.

Filia UwB w Wilnie to pierwsza filia uczelni zagranicznej na Litwie. To również pierwszy zamiejscowy wydział uczelni polskiej poza granicami Polski.

Fot. Wiktor Jusiel

Przegląd statystyk półrocza Wydziału Stanu Cywilnego Samorządu Rejonu Wileńskiego

Adrianna – 500. noworodkiem

Przedstawiamy statystyki Wydziału Stanu Cywilnego Samorządu Rejonu Wileńskiego za pierwszą połowę tego roku: wskaźnik urodzeń dzieci, piątkę najpopularniejszych imion nadawanych noworodkom, tendencje zawierania małżeństw itp.

W pierwszym półroczu 2024 r. w Administracji Samorządu Rejonu Wileńskiego zarejestrowano 506 aktów urodzenia – urodziło się 252 chłopców i 254 dziewczynki, z czego 47 urodziło się za granicą. W ubiegłym roku w ciągu pół roku zarejestrowano 572 metryki urodzenia (305 chłopców i 267 dziewczynek).

Według danych na 30 czerwca w rejonie wileńskim urodziło się 11 par bliźniąt. Urodziło się 5 par bliźniąt tej samej płci, 6 par bliźniąt – różnej płci. Dla porównania, w 2023 r. łącznie zarejestrowano 17 par bliźniąt i 2 pary trójczek (w pierwszej połowie roku 11 par bliźniąt i 2 pary tro-

jaczków). Urodzona 22 czerwca br. dziewczynka Adrianna została 500. noworodkiem zarejestrowanym w tym roku na terenie Samorządu Rejonu Wileńskiego.

W tym roku tendencja nadawania imion chłopcom nieco się zmieniła – o ile w zeszłym roku najpopularniejszym imieniem był Adam, o tyle w tym roku rodzice najczęściej wybierali dla swoich dzieci imiona Jokūbas (nadane 8 razy) i Benas (7). Inne najpopularniejsze imiona nadawane chłopcom to Mykolas, Davidas i Emilis (nadawane po 6 razy). W 2023 r. najpopularniejszymi imionami nadawanymi chłopcom były: Adam/Adomas/Adamas, Dominik/Dominikas, Benas, Lukas, Jokūbas i in.

Od wielu lat jednym z najpopularniejszych imion nadawanych dziewczynkom jest Emilia. W tym roku to imię nadano 11 dziewczynkom. Wśród najpopularniejszych imion znalazły się także: Sofia (nadane 11 razy), Amelia

(7), Ieva (6), Kamilė, Milana, Nikolė (nadane po 5 razy). Dla porównania w 2023 r. najpopularniejszymi imionami nadawanymi dla dziewczynek były: Amelia/Amelia, Olivia/Olivia, Eva/Ieva, Emilia, Ariana i in.

W pierwszej połowie tego roku zawarto 140 małżeństw, w tym – 16 w kościele i 30 – za granicą. W wybranym przez nowożeńców miejscu zarejestrowano 16 małżeństw. Najpopularniejszymi miejscami wybieranymi przez nowożeńców są PP „Europos parkas”, zlokalizowane w gminie Rzesza oraz zagroda „Food in the Wood” położona w gminie Dukszty.

Najwięcej małżeństw było zawartych w kościele pw. Trójcy Przenajświętszej w Suderwie (3), w kościele pw. Michała Archanioła w Niemenczynie, w kościele pw. Serca Pana Jezusa w Podbrzeziu, w kościele pw. Nawrócenia św. Pawła Apostoła w Wojdatach.

Najmłodsza panna młoda, która wyszła za mąż w tym roku, miała 17 lat, a najstarsza – 72 lata. Największa różnica wieku pomiędzy małżonkami, którzy pobrali się w Urzędzie Stanu Cywilnego rejonu wileńskiego wynosiła 25 lat. Po raz czwarty powiedziało swoim wybrankom decydujące „tak” 2 mężczyźni. Jedna kobieta wyszła za mąż 3. raz.

W pierwszym półroczu w Samorządzie Rejonu Wileńskiego zarejestrowano 58 aktów rozwodowych, w tym 3 – za granicą. W

2023 r. w tym samym okresie odnotowano 77 aktów rozwodowych.

W pierwszej połowie tego roku straciliśmy 615 mieszkańców rejonu, w tym 9 – za granicą. Nieco większą umieralność obserwuje się wśród mężczyzn – zmarło 313 mężczyzn i 302 kobiety.

W porównaniu do lat ubiegłych, w pierwszym półroczu 2023 r. śmiertelność w rejonie wileńskim jest bardzo podobna. Do 30 czerwca 2023 r. sporządzono 616 aktów zgonów (333 mężczyzn, 283 kobiety).

W stolicy

Ogród Luterański dostępny dla zwiedzających

W Wilnie udostępniono dla zwiedzających Ogród Luterański – stary cmentarz ewangelicki na Górze Bouffalowej (lit. Tauro kalnas). Teren zlikwidowanego w czasach sowieckich cmentarza był znany jako park w pobliżu Pałacu Ślubów. Odnowiony park w subtelny sposób łączy historię tego miejsca z aktualnymi potrzebami społeczności.

Celem rekonstrukcji Ogrodu Luterańskiego było stworzenie miejsca do spokojnego odpoczynku w cieniu starych drzew i nadanie temu terytorium charakteru miejsca pamięci poprzez podanie informacji o mieszczącym się tu niegdyś cmentarzu.

Podczas uroczystości otwarcia Ogrodu Luterańskiego śpiewał chór „Adoremus” z kościoła luterańskiego w Wilnie, zrekonstruowany park poświęcił zwierzchnik Kościoła Luterańskiego na Litwie biskup Mindaugas Sabutis i ks. Ričardas Dokšas.

W ramach rekonstrukcji przeprowadzono badania geofizyczne

i archeologiczne niegdyśszego cmentarza, dokonano ponownego pochówku znalezionych tu szczątków.

Oprócz tego, na terytorium byłej nekropolii wróciło 12 pomników nagrobnych przeniesionych w czasach sowieckich stąd na cmentarzu na Rossie i Soltaniszki. Na podstawie planu cmentarza z roku 1938 udało się zidentyfikować lokalizację pięciu z nich – wróciły one na swoje dawne miejsca, pozostałe natomiast ustawiono przy zachowanej kaplicy Niskowskich.

Ogród Luterański zaprojektowała spółka „ID Vilnius” (wcześniej „Vilnius planas”).

Rekonstrukcję nadzorowała zarządzana przez Samorząd m. Wilna spółka „Vilnius vystymo kompanija”. Rekonstrukcja Ogrodu Luterańskiego kosztowała prawie 2,2 mln euro.

Prace przy rekonstrukcji Ogrodu Luterańskiego będą kontynuowane: we wschodniej części byłego cmentarza odrestaurowane zostaną zachowane fragmenty muru cmentarnego, w odtworzonych niszach umieszczone zostaną dawne tablice nagrobkowe, w jednej z nich odtworzone zostanie malarstwo ścienne, ustawione zostaną granitowe płyty z nazwiskami pochowanych tu niegdyś osób.

Wizja Zielonego Miasta

W Samorządzie m. Wilna odbyły się warsztaty poświęcone opracowaniu Wizji Zielonego Miasta oraz jej celów i zadań strategicznych. Eksperti z różnych dziedzin omówili wizję zielonego miasta i działania, które należy podjąć, by Wilno mogło się dostosować do zmian klimatu i zbudować czystsze, zdrowsze i bardziej jakościowe środowisko.

Spostrzeżenia ekspertów zostaną wykorzystane w sporządzanym planie działań i inwestycji, który pomoże Wilnu osiągnąć ambitny cel – stania się do 2030 roku miastem neutralnym dla klimatu. Wilno wraz z 50 innymi miastami na całym świecie dołączyło do realizowanego przez Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju (EBOR) programu „Zielone Miasto”, którego celem jest zmniejszenie lub zneutralizowanie wpływu miast na klimat i stworzenie bardziej ekologicznego i inteligentnego miasta przyszłości.

Okres realizacji działań zaplanowano na 3-7 lat. Sporządzanie planu koordynuje organizacja pożytku publicznego „Neutralus klimatui Vilnius”, powołana w celu promowania realizacji w Wilnie celów i zadań określonych przez dwie misje unijne – dotyczące neutralności klimatycznej oraz adaptacji do zmian klimatu. Mieszkańcy również są zaangażowani w sporządzanie Planu Działań na rzecz Zielonego Mia-

sta. W kwietniu przeprowadzono sondaż na temat środowiska miejskiego, głównych wyzwań i obszarów działania. Na pytania sondażu odpowiedziało 514 respondentów.

Aż 85 proc. respondentów podało, że wpływ zmian klimatu na Wilno jest dla nich ważny. Mieszkańcy Wilna obawiają się przede wszystkim rosnących temperatur, wpływu zmian klimatu na lokalne ekosystemy i różnorodność biologiczną oraz wpływu na warunki życia przyszłych pokoleń. Uczestniczący w sondażu mieszkańcy Wilna najlepiej oceniają jakość wody pitnej. Jakość powietrza ich zdaniem jest średnia lub dobra.

Zdecydowana większość mieszkańców Wilna, którzy odpowiedzieli na pytania sondażu, jako dobrą lub średnią. Jednak 61

proc. chciałoby więcej przestrzeni publicznych lepszej jakości.

76 proc. respondentów jest zdania, że należy od podstaw zmienić sektor komunikacji miejskiej i mobilności. Wilnianie chcieliby zmian w komunikacji miejskiej – doskonalenia jej sieci i lepszego stanu pojazdów. Należy również ograniczyć ruch samochodowy w centrum miasta i wprowadzić strefy o niskim poziomie zanieczyszczeń.

72 proc. respondentów chciałoby zmian w planowaniu urbanistycznym. Ich zdaniem należy zapewnić zintegrowany rozwój wielofunkcyjny i zająć się problemem niekontrolowanego wzrostu miasta. W sferze energetyki natomiast należałoby przyspieszyć wprowadzanie alternatywnych źródeł energii oraz rozszerzyć program renowacji starych budynków.

§ Zapytaj, nie zbłądzisz!

Porady prawne

● Państwowa Inspekcja Podatkowa wyjaśnia obowiązek podatkowy VAT właściciela nieruchomości, gdy najemca po dokonaniu znacznych ulepszeń w wynajmowanym budynku od razu przekazuje go właścicielowi.

Jak podaje Państwowa Inspekcja Podatkowa, płatnik VAT, który dokonał znacznych ulepszeń budynku/budowli, których nie jest właścicielem, może wybrać sposób obliczania i zapłaty podatku VAT od sprzedaży, należnego od tych znacznych ulepszeń. Jeżeli po dokonaniu znacznych ulepszeń budynku najemca od razu przekazuje go właścicielowi, nie ma obowiązku naliczania podatku VAT od sprzedaży od wartości owego znacznego ulepszenia (jak w przypadku powstania wartości środków trwałych). Wystawia właścicielowi nieruchomości dokument o przekazaniu prac związanych z ulepszeniem budynku, oblicza VAT od sprzedaży, który zgodnie z określonym w art. 96 Ustawy o podatku od wartości dodanej odlicza i płaci właściciel ulepszanego budynku/budowli. W tym przypadku obowiązek naliczenia podatku VAT od sprzedaży od wartości prac z zakresu ulepszenia budynku (podobnie jak w przypadku powstania wartości środków trwałych) spoczywa na właścicielu mienia.

Jak podkreśla, Państwowa Inspekcja Podatkowa, istotne ulepszenia budynku/budowli uważa się za przekazane natychmiast właścicielowi mienia tylko w tym przypadku, jeżeli w dokumencie księgowym rejestrującym te prace jest zgoda właściciela mienia na przyjęcie ulepszenia, w przeciwnym bowiem razie uznaje się, że korzystający z mienia płatnik VAT wyprodukował środek trwały i podlega wszystkim odnoszącym się do tego przepisom prawa do czasu faktycznego zwrotu budynku/budowli właścicielowi.

W Wirszuliskach otwarto pumtrack

Wilno tego lata otwiera kolejne przestrzenie rekreacyjno-sportowe. W czerwcu otwarty został skatepark, a w lipcu – pumtrack, czyli wyasfaltowany tor o kształcie zamkniętej pętli z delikatnymi muldami do jazdy rowerem. Przeznaczony jest dla sportowców w różnym wieku i różnych umiejętnościach oraz entuzjastów aktywnego wypoczynku.

Rozlokowany w Wirszuliskach (ul. Viršuliškės 30) na powierzchni 1 921 metrów kwadratowych pumtrack składa się z muld o łagodnym profilu i mocno pochylonych zakrętach do jazdy na rowerach, rolkach, deskorolkach lub hulajnogach. Mniejsze i większe muldy są rozmieszczone w taki sposób, by podczas jazdy (nieważne jakim środkiem) nie trzeba było pedałować, a bardziej doświadczeni sportowcy będą mogli również wykonywać skoki. W przeciwieństwie do skateparków jest to miejsce, w którym mogą rozpocząć naukę jazdy sportowcy różnej rangi oraz amatorzy na dowolnych pojazdach niemotorowych. Pumtrack ułożony jest tak, by całość dało się dynamicznie przejechać bez pedałowania, przenosząc odpowiednio ciężar ciała i by nadać mu prędkość, dociskając rower na zjazdach. Działanie jest podobne do huśtania się na huśtawce.

Na tym torze bezpieczeństwo jest najważniejsze, dlatego kask jest konieczny. Warto również zadbać o ochronę kolan i łokci, zakładać rękawice sportowe.

Przed wyruszeniem na tor należy prawidłowo wyregulować rower, na przykład obniżając całkowicie siedzisko, usuwając wszelkie dodatkowe akcesoria, takie jak koszyk czy stopka. Poruszać się należy w tym samym kierunku, co większość rowerzystów, mieć ich na oku, by uniknąć zderzenia. Ważne jest również adekwatnie ocenić własne umiejętności, zachowywać się przyjaźnie i wspierać nowicjuszy. Terytorium pumtracku w Wirszuliskach jest nowoczesnie zazielenione, urządzone są tu ścieżki, ustawione ławki. Budowa pumtracku kosztowała 370 tys. euro.

Prognoza pogody na tydzień						
Czwartek 11 lipca	Piątek 12 lipca	Sobota 13 lipca	Niedziela 14 lipca	Poniedziałek 15 lipca	Wtorek 16 lipca	Środa 17 lipca
30°C	26°C	30°C	28°C	26°C	27°C	27°C
18°C	20°C	20°C	19°C	18°C	18°C	19°C
Księżyc:		VII 14 	VII 21 	VII 28 	VIII 04 	
		1 KWADRA	PEŁNIA	OSTATNIA KWADRA	NÓW	

KALENDARZ CODZIENNY

Czwartek, 11 lipca

Światowy Dzień Ludności

Słońce: wsch. – 4.57, zach. – 21.50
Długość dnia – 16 godz. 53 min.
Benedykta, Kaliny, Kariny, Olgi, Pelagii, Piusa, Zyberty

Piątek, 12 lipca

Słońce: wsch. – 4.58, zach. – 21.49
Długość dnia – 16 godz. 51 min.
Brunona, Feliksa, Jana

Sobota, 13 lipca

Słońce: wsch. – 4.59, zach. – 21.48
Długość dnia – 16 godz. 48 min.
Andrzeja, Benedykta, Ernesta, Eugeniusza, Henryka, Sary

Niedziela, 14 lipca

Słońce: wsch. – 5.01, zach. – 21.47
Długość dnia – 16 godz. 46 min.
Angeliny, Donaldy, Franciszka,

11 LIPCA

1920 – urodził we Władystoku Yul Brynner (jako Julij Briner), amerykański aktor pochodzenia rosyjskiego (*Król i ja* – Oscar, *Chris ze siedmiu wspañiałych*) (zm. 1985); pierwszy łysy idol.

12 LIPCA

1870 – w USA bracia Hyattowie opatentowali celulozoid, najstarsze termoplastyczne tworzywo sztuczne.

1940 – w Londynie ukazało się 1. wydanie „Dziennika Polskiego”.

1995 – oddziały zbrojne bośniackich Serbów rozpoczęły masakrę muzułmańskich mężczyzn i chłopców w okolicach Srebrenicy; do 16 VII zabito ok. 8 tys. osób.

– został wykonany wyrok śmierci na Borysie Dekanidze, bossie przestępczej „Wileńskiej Brygady” (ur. 1962).

13 LIPCA

1870 – zmarła Klelia Rachel Barbieri, święta, włoska zakonnica, założycielka „minimitek” od św. Franciszka z Paoli (ur. 1847).

1920 – urodził się w Wilnie Rajmund Pietkiewicz, malarz, grafik, rektor Wyższej Szkoły Sztuk Plastycznych w Gdańsku (zm. 2013).

14 LIPCA

1570 – papież Pius V w bulli *Quo Primum Tempore* ustanowił Wieczny Kanon Mszy świętej, tzw. trydenckiej.

1920 – urodził się Zdzisław Lachur, malarz i grafik, założyciel wytwórni filmów rysunkowych w Bielsku Białym w 1947 (zm. 2007).

– wojska polskie opuściły Wilno przed siłami bolszewickimi.

Henryka, Izabeli, Kamila, Stelli

Poniedziałek, 15 lipca

Dzień Bitwy pod Grunwaldem

Słońce: wsch. – 5.02, zach. – 21.46
Długość dnia – 16 godz. 43 min.
Anny, Daniela, Dawida, Henryka, Roksany, Włodzimierza

Wtorek, 16 lipca

Matki Boskiej Szkaplerznej

Słońce: wsch. – 5.04, zach. – 21.45
Długość dnia – 16 godz. 41 min.
Bartłomieja, Benedykta, Fausta, Marii, Rytty, Walentego

Środa, 17 lipca

Słońce: wsch. – 5.05, zach. – 21.43
Długość dnia – 16 godz. 38 min.
Aleksego, Anety, Bogdana, Karoliny, Marceliny, Rufiny

15 LIPCA

1570 – został zabity przez hugenockich francuskich korsarzy w drodze na misję do Brazylii Ignacy de Azevedo, błogosławiony, portugalski jezuita (ur. 1527).

1940 – zmarł Robert Pershing Wadlow, Amerykanin, najwyższy znany człowiek na świecie (wzrost 272 cm, waga 222 kg) (ur. 1918).

16 LIPCA

1740 – zmarł w Norymberdze (Niemcy) Jan Kupecký, słowacki malarz, uważany za największego środkowoeuropejskiego mistrza portretu barokowego (ur. 1667).

1970 – urodził się Apichatpong Weerasethakul, tajski reżyser, scenarzysta i producent (*Wujek Boonmee, który potrafi przywołać swoje poprzednie wcielenia* – Złota Palma w Cannes, 2010).

17 LIPCA

1440 – zmarł w Wenecji Hieronim z Pragi Camaldulensis (Jeronim Jan Silwan Prażsky), czeski benedyktyn, apostoł wiary na Litwie (ksiądz króla Wł. Jagielly) (ur. 1370); przez księcia Witolda wydalony z Litwy (zawzięcie niszczył miejsca kultu pogan).

1840 – urodził się Édouard François André, francuski architekt krajobrazu, zaprojektował ponad 100 założeń parkowych (zm. 1911); na zlecenie Tyszkiewiczów na Litwie powstały ogrody w Połdze, Landwarowie, Zatroczu.

1995 – w pełni został uruchomiony system Global Positioning System (GPS).

Wł. P.

** OSTATNIA STRONA ** OSTATNIA STRONA **

Zobacz wystawy plenerowe „Utracone/Odzyskane” w Warszawie i Koninie

Czy wiesz, że „Madonna z Dzieciątkiem” Alessandra Turchiego, skradziona podczas II wojny światowej z kolekcji Lubomirskich, jest pierwszą polską stratą wojenną odnalezioną w Japonii? Unikalną historię tego dzieła, jak również innych odzyskanych w ostatnich latach, możesz poznać na plenerowej wystawie „Utracone/Odzyskane” w Centrum Praskim Koneser w Warszawie (do 31 sierpnia br.) oraz na ogrodzeniu Muzeum Okręgowego w Koninie (do 30 września br.).

Wystawa plenerowa „Utracone/Odzyskane” przedstawia wizerunki cennych dzieł, które od zakończenia II wojny światowej uchodziły za zaginione, a w ostatnich latach powróciły do polskich zbiorów muzealnych.

Na wystawie możesz zobaczyć, m.in.:

„Dane w pawich piórach” Teodora Axentowicza (Muzeum Narodowe w Warszawie);

Dyptyk „Mater Dolorosa” i „Ecce Homo” przypisywany warsztatowi Dierica Boutsy (Muzeum Zamek w Gołuchowie, od-

dział Muzeum Narodowego w Poznaniu);

„Oplakiwanie Chrystusa” z warsztatu Lucasa Cranacha starszego (Muzeum Narodowe we Wrocławiu);

„Kanał w Nowym Porcie” autorstwa Arthura Bendrata (Muzeum Narodowe w Gdańsku);

„Madonnę z Dzieciątkiem” przypisywana Alessandro Turchiemu, odnalezioną w Japonii (Zakład Narodowy im. Ossolińskich we Wrocławiu);

cenną aplikę – świecznik ścienny z cyzelowanego i złoczonego brązu z wizerunkiem Meduzy, należąca do wyposażenia Pałacu na Wyspie w Muzeum Łazienki Królewskie w Warszawie.

Wystawa przypomina o ogromnych stratach, jakie poniosła polska kultura w wyniku działań wojennych i grabieży dokonywanej przez wojska niemieckie i radzieckie na terytorium okupowanej Polski. W wyniku tych działań, polskie kolekcje publiczne, prywatne i kościelne utraciły ponad pół miliona zabytków. Baza strat wojennych, prowadzona i na bieżąco aktualizowana przez MKiDN, zawiera obecnie niemal 70 tys. rekordów. Choć losy wielu zaginionych obiektów pozostają nieznane, dzięki działaniom restytucyjnym do polskich muzeów powróciło już ponad 700 pojedynczych dzieł sztuki.

Ekspozycja była wcześniej prezentowana w Łazienkach Królewskich w Warszawie oraz Muzeum Starożytnego Hutnictwa Mazowieckiego w Pruszkowie.

Serdecznie zapraszamy do odwiedzenia wystaw! Wstęp wolny.

Fot. **Marcin Libelt, MKiDN**

ŚMIECH NA ZDROWIE

Przychodzi Marian do lekarza. Lekarz zbadał go i mówi:

- Nie pić, nie palić, nie denerwować się.

Marian wstaje i kieruje się do wyjścia.

- Dlaczego pan wychodzi?

- Żeby się nie denerwować!

♦ ♦ ♦ ♦

- Tato, dlaczego bajki kończą się na ślubie?

- Bo ślub kończy bajkę.

♦ ♦ ♦ ♦

- Po ślubie kobieta przejmuje nazwisko męża.

- A to dopiero początek...

♦ ♦ ♦ ♦

Babka pyta dziadka:

- Dziadek, zęby umyłś?

- Tak kochanie, twoje też.

♦ ♦ ♦ ♦

Co robi deszcz kiedy jest zmęczony?

Pada na twarz.

♦ ♦ ♦ ♦

- Ile osób pracuje w polskich urzędach?

- Maksymalnie połowa.

♦ ♦ ♦ ♦

Reporter pyta ruska:

- Jak się Panu żyje w Rosji?

- Nie mogę narzekać.

♦ ♦ ♦ ♦

Żona do męża:

- Kochanie, powiedz mi coś, żebym poczuła się jak prawdziwa kobieta.

- Nie umiesz parkować.

♦ ♦ ♦ ♦

Do sklepu z zabawkami przychodzi ojciec i mówi, że chciałby kupić lalkę Barbie. Sprzedawca przedstawia ofertę.

- Mamy Barbie Disco za 99PLN, Barbie Płazową za 99PLN, Barbie Rock za 99PLN, Barbie Biznes za 99PLN i Barbie Rozwódka za 1299PLN

Zdziwiony klient pyta:

- Dlaczego wszystkie Barbie są za 99PLN a Barbie Rozwódka jest za 1299PLN???

Sprzedawca na to:

- Bo Barbie Rozwódka ma już w zestawie Kena dom, Kena samochód, Kena Harleya oraz jednego z przyjaciół Kena.

♦ ♦ ♦ ♦

Jaś pyta tatę:

- Tato, jaki ci kupić prezent pod choinkę?

- Nie mi nie kupuj, nie mam pieniędzy!

♦ ♦ ♦ ♦

9 771648 531003